

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱՒԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆՆԻԿ

Տարեկան վեցամսեայ
4 Պոլսոյ համար 6 մեկտ 3 մեկ.
Գումարաց » 7 » 3 1/2 »

Direction du journal arménien
HAIRÉNIK CONSTANTINOPLE
Mérédjan Ruchdi effendi Han No-19

10
ՓԱՐՍՅ

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

10
ՓԱՐՍՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
նախկին եւ գրութիւն պէտք է ուղղել
սու Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պօլսոյ Մեր-
նան չարք Բիւշտի ԷՃ. խան երկրորդ
յարկ թիւ 19:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը միտումնաւ «Հայրենիք» իւրաքանչիւր թերթը յետ այսորիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏԱՄՆԵՆԻԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 2216

ՇԱՐԱԹ

7 ՓԵՏՐՎԱՐ 1887 (Ն.Տ.) 19 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԴԱՏԱԿԱՆ

ԵՌԱՍՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆԻ ԶՈՒԽԱՅԻ

ԴՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

Ինչպէս կը յիշեն ընթերցողք
վերջէն պատահած դէպքերէն, 21
տարիներէ ի վեր Եւրոպական խա-
նի սենականքէ մին փախուած կը մը-
նար, որ կը «պարտնակէր» մեծ քա-
նակութեամբ չուխայի հակեր: Այս
չուխան որ կը վերաբերէր Մուրա-
տեան Պօլսոյ ԷՃ. խանակապետ բերել
արուած է եղեր ի հաշիւ ելեւմտից
նախարարութեան, զոր այս վեր-
ջինն չէ ուղած ընդունել առարկե-
լով թէ ուղուած օրինակին չէր նը-
մաներ այն:

Թէեւ քիչ մ'ատեն ելեւմտից նա-
խարարութեան ու Մուրատեան ԷՃ. խ-
ան միջեւ բաւական յարգեր է այս
դատն, սակայն ու եւ է կարգադրու-
թիւն մ'ընել անհնար ըլլալով 21
տարիներէ ի վեր առանց հարցնող
կամ միտադր մը ունենալու այդ
մեծաքանակ ապրանքը հոն փակուած
մնալու դատաւարարութեւր էր:

Եւրեւի թէ, օտարաշին, որ մին-
չեւ այն ատեն բանէ մը տեղեկութիւն
չէր ունեցած, օր մը դիպումստեւ,
բեռն մը ձեռնմէն սենեկին դուռը
բացուելով, ինքզինքը այդ անտէր
անտէրունջ հարստութեան առջեւ
կը գտնէ, որ եթէ իրանար, անով կըր-
նար իւր բաղդը շինել: Սակայն ի
մեծ դժբաղդութիւն օտարաշին,
իր գաղտնի ծախսած քանի մը թօփ
չուխաներէն դործը երեւան ելնելով,
անմիջապէս քննութեան եւ հարցա-
փորձի կ'ենթարկուի, եւ այս առ-
թիւ կը ձեռնարկուի նաեւ ուրիշ
10 անձինք, որք նոյնին հետ յա-
րաբերութեան կամ մասնակցութեան
յանցանքը ամբաստանուած էին:

Ահա այս դատին ճիշդ եւ վերջին
նկատն է, որ տեղի ունեցաւ յունի-
27ին, ուր երկուստեք խօսող փա-
տաբաններն լուսելէ եւ երկար խոր-
հրդակցութիւններ կատարուելէ վերի
Ոճագատ ատենան իւր վերջին վը-
ճիւն արձակեց յանցաւորներն պատ-
ժելով եւ անոնցմէ մէկ քանին ան-
պարտ հրատարակելով:

Մի քանի րարեկամաց խնդրանք
այն հետքերը քաշարժ գատին ճիշդ
նիստը արժան կը համարվէր հրա-
տարակել:

Եւրդ. Ե վերջին նիստը տեղի
ունեցաւ յունիւար 27, Ժամը 7ին,
Ոճագատ ատենան առջեւ: Վը-
սեմ. Նախագահ էֆէնտին հրա-

ւիրեց ամբաստանեալներու փա-
տաբաններն որ իրենց պաշտպա-
նողական առարկութիւններն յա-
ռաջ բերեն. Խօսք առաւ Գա-
լայեան Գրիգոր Էֆէնտին՝ փա-
տաբան սենեկապետ Հաճի Սարգ-
սի, Իբէքէի Հաճի Պօղոսի Եւ Կէյ-
վէցի Խաչվէճի Գէորգի: Գրիգոր
Էֆէնտին նախ հաճի Սարգսի հա-
մար ըսաւ թէ ընդհանուր դա-
տախաղի կողմանէ յառաջ բեր-
ուած ապացոյցն իւր խոստովա-
նութիւնն է նախնական քննու-
թեանց Ժամանակ. արդ՝ քանի
որ այժմ հաճի Սարգսի այս Ա-
տենի առջեւ այդպիսի խոստո-
վանութիւն մը չընէր, Ե ըստ օ-
րինի դատաւարաց առջեւ ելած
խոստովանութիւնն է զոր աւելի
հիմնական պէտք է համարել,
այս կէտը դատարանի գնահատ-
ման կ'ենթարկէ: Գալայեան Է-
ֆէնտին այս տեսութեամբ Հաճի
Սարգսին գոյ չլինելը կ'ըզրա-
կայնէ, Ե կ'ենթադրելով որ Հա-
ճի Սարգսի իւր մէկ խոստովա-
նութեամբն յանցաւոր դատուի,
իւր ըրածը գոյութիւն չէ, ըստ
որում գոյութիւն մը գոյութիւն
ունենալու համար պէտք է տէր
ունեցող ստացուածք մը առնուի
առանց տիրոջ հաւանութեան.
արդ՝ այս չուխաները տէր չու-
նին որ տիրոջ հաւանութեան
հակառակ դէպք մը տեղի ունե-
ցած ըլլայ, հետեւաբար Հաճի
Սարգսին ըրածը կրնայ բռնաբա-
րութիւն մը եղած լինել, Ե ոչ
պատժող արժանի յանցանք մը:
Գալայեան Էֆ. աւելի յառաջ
երթալով կըսէ թէ եւթադրելով
որ դատարանը Հաճի Սարգսին
գործածը գոյութիւն նկատէ,
քանի որ մասնաւոր գործիքով
սենեկին բացուելը չ'ապացուց-
ուիլ, այլ ընդհակառակն կըս-
ուի թէ դուռը մէկ հակի մը
անկման ազդեցութենէն բաց-
ուած է, հետեւաբար խնդրոյն
մէջ ոճիր մը չկայ, այլ պարզ
գոյութիւն մը: Գալայեան Էֆ.
կ'ըզրակայնէ թէ իւր փոխա-
նորդեալ Հաճի Աւետիս անպարտ
է Ե ի թէ անպարտ չ'ըկտուի իսկ
իւր ըրածը պարզ յանցանք է Ե
ոչ ոճիր, ինչպէս կ'առարկէ ընդ-
հանուր դատախաղը:

Գալայեան Էֆէնտին՝ Հաճի
Պօղոսին համար կըսէ թէ սա իւր
գոյ ամբաստանուած է Ազգէր

Գէորգին չուխայ տալուն համար,
արդ՝ այս դատարանի առջեւ
հաստատուեցաւ թէ Հաճի Պօ-
ղոս՝ բացալայ սեղանաւոր Մար-
գարէն ունեցած առնելիքի փո-
խարէն չուխայ առած Ե իւր ար-
հետին բնաւորութեամբ մէկ
մասը վաճառած է Ե միւս մասն
Ազգէր Գէորգի տուած է. հոս
ինչպէս կը տեսնուի, գոյութեան
նշաններ բնաւ չկան: Գալայեան
Էֆ.՝ Հաճի Պօղոսի անպարտ ար-
ձակուելը կը խնդրէ: Կէյվէցի
խաչվէճի Գէորգին դալով, կըսէ
Գալայեան Էֆէնտին, սա ամ-
բաստանուած է յիշմիտ Ռափա-
յէլին հակ կապած Ե զրկած ըլ-
լալուն համար. արդ՝ ընդհանրա-
պէս խանութուն մէջ խաչվէճի-
ները կը կատարեն այդ պաշտօն,
երբ իրենց յանձնարարութիւն
ըլլայ. Գէորգ ոչ թէ իւր իւր
ապրանքը զրկած է այդ չուխա-
նէն, այլ իւր վարդանին ապ-
րանքն Ե անոր յանձնարարու-
թեան համեմատ: Հետեւաբար
Գէորգ առարկուած գոյութեան
գործին մէջ բնաւ մասնակցու-
թիւն չէ ունեցած, ուստի Ե նո-
րա անպարտ արձակուելը կը
խնդրէ:

Խաչվէճի վարդանի Ե նորա
եղբոր Սօլադի փաստաբան Թըն-
կըր Սիմօն Էֆ. իւր փոխանորդ-
եալներուն նկատմամբ հետեւեալ
պաշտպանութիւնը կ'ընէ: Վար-
դան խոստովանութիւն ըրած է,
իսկ Սօլադ. վարդանին կողմանէ
իրեն տրուած չուխաներն ուրիշ
խան տարած է. ասկէց դատ ո-
չինչ կայ Սօլադի նկատմամբ. արդ՝
այս գործողութիւն բնաւ յան-
ցանք մը չ'ենթադրեր, հետեւա-
բար նախ Ե առաջ պարզապէս
Սօլադի անպարտութիւնը կը
խնդրէ:

Վարդանին գալով, կը յաւե-
լու Սիմօն Էֆէնտին, չէ կարելի
ըսել թէ գոյութիւն ըրած է,
վառն զի առնուած չուխաները
տէր չունին Ե տիրոջ կամաց հա-
կառակ գործողութիւն մը չկայ.
այդ չուխաներու տէր չունենալն
ապացուցուած է. Մուրատեան
Պօղոս Էֆէնտին իմն չէ կըսէ,
Մալիէն ալ տէր չկրնար ըլլալ-
Ե ասոր ապացոյց այդ չուխան,
ըն «սէքէսթրօ» ընելն է, ըստ
որում ոչ ոք իր ապրանքը վը-
րայ «սէքէսթրօ» կ'ընէ. հետե-

ւաբար, տէր չունեցող ապրանք
մը ըստ Մէճիլէի «լուքաթա» կը
կոչուի, որոյ մասին պատիժ չը
տնօրիներ օրէնքը. խնդիր է գիտ-
նալ թէ կըզանքի տակ գտնուած
ապրանք մը լուքաթա կրնայ
համարուիլ. երբ ապրանք մը մէկ
տեղ մը 15 տարի մնայ Ե տա-
կալին տէրն երեւան չ'ընէ, այլ
եւս այդ ապրանքը «լուքաթա»
(անտէր) կը կոչուի: Արդ՝ եթէ
ըսուի թէ այդ ապրանքն առ-
նուին յանցանք է, պէտք է նը-
կատել թէ 15 տարին անցած է
Ե անկարելի է յանցանք համա-
րել. ասկէց դատ ոճիր բաւ չը
կայ այս գործին մէջ, զի ոչ ոք
կը ներկայանայ ըսելով թէ սենե-
կին բանալին իմ քովս է, Ե ե-
թէ Մալիյէ Ե Մուրատեան Էֆ.
երկուքն ալ բանալին առած չ'են
Ե նետած են, ըսել է որ այդ
բանալին սենեկապետին յանձնը-
ւած ըլլալու է, հետեւաբար
խնդրոյն մէջ ոչ թէ գոյութիւն այլ
վատահոլութեան չարաչար գործա-
ծութիւն կայ: Թընկըր Սիմօն
Էֆ. եղբակացնելով կը խնդրէ որ
իւր փոխանորդեալն արձակուի:

Հէքիմեան Աւետիսի փաստա-
բան Սարգսեան Թորոս Էֆէնտին
խօսք առնելով նախ կը բացատրէ
թէ այս խնդրոյն մէջ ընկերակ-
ցութիւն չկայ, ըստ որում քան
տարիէ ի վեր շատ մը վարձակալ-
ներ եկած են այդ խան, Ե ա-
մենքն ալ գիտէին թէ այդ չու-
խաներն անտէր կը կենան. արդ՝
չէ կարելի նկատել այդ վարձա-
կալները մասնակից այդ գործո-
ղութեան: Մասնաւորելով խօսքը
Հէքիմեան Աւետիսի վրայ՝ Թո-
րոս Էֆ. կ'ըսէ թէ Հէքիմեան
Աւետիսի համար ոչ ոք կը վկայէ
թէ մէկ կանգուն չուխայ առած
է, զայն ամբաստաներ են իւր
մէկ պատուէրին համար զոր ը-
րած է որպէս թէ մէկու մը
չ'ըսուի սենեկին բացուիլն: Հէ-
քիմեան Աւետիս իւր շահուն հա-
մար ըսած է այդ խօսքը, վախ-
նալով որ խանին վարկին կը վը-
նասէ այդպիսի լուրի մը տարա-
ծումը: Հէքիմեան Աւետիս, ինչ-
պէս բոլոր վարձակալը, վարձած է
Եւրոպական խանն որոյ մէջ կան
սենեկապետ Ե բեռնակիրներ. չէ
ներելի մասնակից նկատել վար-
ձակալ մը սենեկապետի Ե այլ
պաշտօնէից գործին, մինչեւ որ

վարձակալին վրայ որոշ ապացույց մը չտեսնուի։ Թորոս էֆ. իւր փոխանորդեալին անպարտ արձակուիլը կը խնդրէ։

Մաթատի և Համարի փաստաբան Բէճայի էֆէնտի իւր պաշտպանութիւնն ընելով կ'ըսէ թէ Մաթատ և Համար Մարգարին իբր օգնական կ'ամբաստանուին։ արդ. Մարգարին յանցաւոր ըլլալն ապացուցուած չէ, որ օգնականներուն յանցաւորութիւնն յայնուի։ և միթէ Մարգար փախուտական ըլլալուն համար անպատճառ յանցաւոր նկատուիլ պէտք է։ Ասկէջ դատ խնդիրը մասնաւորելով. կը տեսնուի որ արդիւեալ դոյժ մը չէ գործուած, զի Աճ տարիէ ի վեր այդ չուսաները կեցած են առանց տէր մը ունենալու։ Եթէ առարկուի թէ «Պէյի իւլ մալին» կը վերաբերին, յայնժամ նա պէտք է ըստ օրինի քաղաքային դատարանաց գիւղէ և հոն հաստատէ իւր տէր ըլլալը։ Բէճայի էֆ. կ'ըսէ թէ Մաթատին նկատմամբ միայն կարծիք մը կայ և կարծիքով պէտք է դատաւարտել զոր։ Համարին դալով մէկ յանձնարարական նամակ մը միայն գրած ըլլալուն համար եկած է հոս իւր ամբաստանեալ, և ադոր համալ չէ կարելի գողութեան գործին մէջ իբր օգնական և մասնակից դատաւարտել զայն։ Բէճայի էֆ. թէ՛ Մաթատի և թէ՛ Համարի անպարտ արձակուիլը կը խնդրէ։

Չուխաճինեբու փաստաբան թէֆիգ պէյ խօսք առնելով ընդհանուր տեսութիւն մը կ'ընէ գողութեան նկատմամբ և կը եզրակացնէ իւր ընկերներուն նման, թէ քանի որ Աճ տարիէ աւելի է որ այդ չուսաները կը կենան, ուստի և յանցանք առթող գործ չկայ. այս տեսութիւնն վերջը Բէֆիգ պէյ իւր փոխանորդեալներուն համար կ'ըսէ թէ ասոնք պատուաւոր խանութպաններ են, իբր գողութեան ապրանք ծախու առած չեն այդ չուսաները, որոց տրուած գներն ալ դայդ կ'ապացուցանեն, այլ «էմնաֆ»ութեան մէջ եղած սովորութեան համեմատ իբր մաքսէն առնուած ապրանք և միջնորդի ձեռամբ առած են, հետեւաբար չէ կարելի որ և իցէ յանցանք վերագրել անոնց։

Ժողովականք քիչ մը դադար կ'ընեն և նիստը վերսկսելով, ընդհանուր դատախազը փաստաբաններու խօսքերուն դէմ մէկ քանի առարկութիւն կ'ընէ, որոնց կը պատասխանեն փաստաբանք։ Յետոյ նախագահ էֆէնտին վերջին խօսքն ամբաստանեալներու փաստաբաններուն տալով դատաւարութեան վերջացած ըլլալը կը յատարարէ։ Օրը տարաժամած լինելով նախագահ էֆէնտի կը յայտնէ թէ Ժողովն յետ խորհրդակցութեան իւր որոշումը պիտի յայտնէ յունվար 29ին։

Նոյն օրը ժամը 7 ին նիստը տեղի կ'ունենայ և ի ներկայու-

թեան երկուց կողմանց, Ժողովոյն քաղաքապետ Գարբիէլ էֆ., նախագահին հրամանին վրայ, կը կալուայ Ժողովոյ որոշումն որոյ ամփոփումն հետեւեալն է։

Ժողովը, Ա. նկատելով որ այդ չուսաները զանազան թուականներով աստ անդ վաճառուած են, այդ խնդրոյն մէջ «միւրաբը դէման» չըլլալն, Բ. որչափ որ այս դատին մէջ բոլոր ամբաստանեալք իբր ընկեր մասնակցած չեն, ի գիւրութիւն դատի միացման անհրաժեշտ ըլլալը, Գ. նկատելով որ այդ չուսաները Մարտտեան Պօղոս էֆէնտիի կողմանէ խանին մէջ գրուած են, և թէ այժմ տէր ըլլալ չուղեն Մալիէի հետ ունեցած գետին պատճառաւ է, չուսաներուն անտէր նկատելն անտէրի ըլլալը կ'որոշէ։ Այս որոշումներէն յետոյ դատարանն անպարտ կը հրատարակէ ամբաստանեալներէն Սահալը, Իվէքի հաճի Պօղոսը, Համարը, և Կէյվէցի Գէորգը, իսկ սենեկապետ հաճի Սարգիսը, խաչվէճի հաճի Վարդանը, Հէքիման Աւետիսը, և փախուտական Մարգարը իբր գողութեան հեղինակ և թէլլալ Մատաթ ու Սօլադ իբր օգնական և գողնալութեանց կը հրատարակէ։ Չուսաններուն գալով, Ժողովը պատասխանատու չի նկատելու դանոնք։

Այս որոշման ընթերցումէն վերջը, ընդհ. դատախազն Հաճի Սարգիսի, Վալդանի, Հէքիման Աւետիսի և Մարգարի պատժական օրէնաց 220 և նոյն օրէնաց 230 յօդուածներու տրամադրութեանց համեմատ պատժուելին կը խնդրէ փաստաբանք իրենց փոխանորդեալներուն համար պատժոյ թեթեւացում կը խնդրեն։ Ժողովն յետ խորհրդակցութեան կուտայ իւր որոշումն, որոյ համեմատ սենեկապետ Հաճի Սարգիս, Կէյվէցի խաչվէճի Վարդան և Հէքիման Աւետիս՝ չորսական, իսկ թէլլալ Մատաթ և Սօլադ երեքական տարի թիապարտութեան կը դատաւարտուին։ Նոյնպէս փախուտական սեղանաւոր Մարգար չորս տարի թիապարտութեան և անձնական կալուածոց գրաւման կը դատաւարտուի։

Այս դատի բոլոր նիստերուն խուռն բաղմութիւն մը ունիցըրաց յատուկ սեղանները դրաւած էր։ Ա.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սէլամըդի արարողութիւնն երէկ Համիտլիէ մզկիթին մէջ կատարեցաւ։ Վեհ. Սուլթանն իմանալով որ Պուլիարական պատուիրակութեան անդամք սոյն հանդէսը տեսնելու եկած էին, իւր սենեկապետներէն Բաղիպ պէյի միջոցաւ բարեւներ զրկեց անոնց։

Սովորական աղօթքներէն յետոյ, Ն. Կ. Վեհափառութիւնն առանձինն բաց կառքի մէջ նստած վերադարձաւ, զոր Բնք կը վարէր անամբ, և Երլորդի պալատան մօտ գտնուած հիւանդանոցին կողմն երթալով, կայսերական թիկնապահ Ռիզա փաշայի միջոցաւ ինչ ինչ հրամաններ զրկեց հիւանդանոցի տնօրէնութեան, և ապա Երլորդի պալատը վերադարձաւ։

—Վեհ. Սուլթանն իմանալով որ դաղթականաց յանձնախմբին նախագահ Եւսուֆ Ռիզա փաշա՝ հիւանդացի է, կայսերական պալատան արարողապետներէն Մահմուդ Պէյը Ն. Վահուլթեան ապարանք զրկել է և որ պիտութիւնն հարցուցեր է։

—Լա Թիւրքի կը ծանուցանէ թէ Պուլիարական պատուիրակութեան անդամք Պ. Կէքքի, Պ. Սիմիլիֆ և Պ. Քալչէֆ այսօր Վառնայի չոգենաւով Սօֆիա պիտի վերադառնան։

—Լոնտոնի լրագիրքը կը ծանուցանէ թէ Եգիպտոսի անգլիական պատուիրակ Սըր Տ. Ուոլֆի, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, Բ. Դրան մատուցած ծրագիրը ոչ թէ անգլիական կառավարութեան կողմէ, այլ իւր կողմէ խորհուած և յօրինուած է եղեր, թէ անգլիական կառավարութիւնը տակաւին ո և է որոշում չէ տուած եղեր այս մասին, և թէ հետեւապէս, մինչև որ այս կէտը չբացատրուի, յուսալի չէ որ բանակցութիւնք լուծման մը յանդին։

—Յունաց նորընտիր Պատրիարք Տ. Դիոնէսիոս Սրբազան յառաջիկայ երկուշաբթի օրը Ժամնի միջոցները Վեհ. Սուլթանին պիտի ներկայանայ։ Այս մասին հարկ եղած կայսերական իրատէն պաշտօնապէս հաղորդուել է Ն. Սրբազնութեան։

Նոյն օրը արբուռի նաւարանէն չոգենաւ մը Մարքի-գիւղ երթալով, Ն. Սրբազնութիւնն և իւր ուղեկիցները պիտի առնու և Տօլմա-Պահէի պալատան առջեւ պիտի հանէ, ուր սպասող պալատական կառքերը պիտի տանին զանոնք Երլորդի պալատը։

Դիոնէսիոս Սրբազան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալէ յետոյ, Բ. Դուռը պիտի երթայ իւր առաջին այցելութիւնները տալու նախարարաց։

—Հիւպատոտական գործոց անօրէն Ֆէհիմ պէյ, որ Արտաքին գործոց թղթակցութեան դիւանին անօրէն Բէֆէթ պէյի եղբայրն է, երէկ վախճանեցաւ։

Յուզարկաւորութիւնն այսօր պիտի կատարուի։

—Քառասուն տարեկան և Տէրվիչ աղա անուն Թուրք մը, որ ի Տիվան-Եօլու ընթերցարանի մը մէջ կաշխատէր, նախընթաց օրն ինքզինք Սարայ-Պուրնիէն ծովը նետելով, անձնապանութիւն գործեր է։

—Պարսից Շահը Աւիւծու և Արեգական պատուանշանին Ա.

կարգը ընծայեր է մայրաքաղաքիս Սերպիական գետպան Պ. Նովադովիչի։

—Յայտնի է թէ Գերմանական կառավարութիւնը մայրաքաղաքիս մէջ ցարդ դատանական ամալանոց մը չունենալով, Վեհ. Սուլթանը Թարապիոյ մէջ ընդարձակ հող մը նուիրած էր Գերմանիոյ Վիլհէլմ կայսեր, և Գերմանական կառավարութիւնն ալ գետնանաւան մը շինութիւնն սկսած էր։

Լրագիրք կը ծանուցանէ թէ յիշեալ դատանատունն աւարտելու վրայ է, և թէ Գերմանական գետնանոց յառաջիկայ ամսան հոն պիտի փոխադրէ իւր բնակութիւնն։

—Վառնայի թղթաբեր չոգենաւը երէկ մայրաքաղաքս հասաւ առանց Երլորդի պալատական խորհրդէր։ Ըստ որում Ռուս-Պ. Կ. Վառնայի հաղորդակցութիւնը դադարած են։ Կը հաւատեն թէ երկու կանդուն ձիւն հայ այդ կողմերը։

Լոյտի ընկերութեան Օրօրա չոգենաւը որ երեքշաբթի օր մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Վառնա երթալու համար, հինգշաբթի օր կըցեր է հասնիլ։

—Մօնիթէօր Բ. Դրան և Պ. Հիրչի մէջ առկա մնացած հաշուոց վրայ խօսելով կըսէ թէ ոչ թէ ամբողջ հաշիւը այլ մէկ մասը միայն պիտի ջնջուի, որով Պ. Հիրչի կողմէ կանխավճալ մը պիտի լինի։

Այս առթիւ կարդեալ յանձնախումբը բոլոր արգելքները և դժուարութիւնները բառնալու համար ոգի ի բռն կաշխատի։

Մօնիթէօր կը յարէ թէ Կայսերական կառավարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատար մի (օտարաղդի) ի մասնաւորի բանակցութեան մօտ է Պ. Հիրչի հետ՝ սոյն բանակցութիւնք յանձնախմբին աշխատութեանց մեծապէս պիտի նպաստեն։

—Վեհափառ Սուլթանը հրամայած էր որ երեք զինւորական բժիշկներ Սրբիւս և Տրիպօլիս այցելեն, նոյն դաւառաց անողջապահական վիճակը քննելու և դարմանելու համար։

Սոյն երեք բժիշկներն են Կայսերական բժշկական վարժարանի դասաւանդներէն մօրթէօր Խալաֆիմ Շէվքի Պէյ, Տօրթէօր Արթի Պէյ և մօրթէօր Ապտիւլ-Հաքիմ Պէյ։

Վեհ. Սուլթանի հրամանաւ ասոնց ամալաններն պիտի եւրապատկին ցորչափ տեւէ իրենց պաշտօնավարութիւնը, եւ իբրեւ երթեւեկութեան ծախք մասնաւոր դումար մ'ալ պիտի տրուի։

—Հռոմայ Ս. Պապը Գեր. Ա. զարեան Սրբազանի շնորհած ունկնդրութեան ստիժա դրուատներ է Վեհ. Սուլթանը, Իւր հպատակաց կրօնական աղատութիւնը պահպանելուն համար։

—Միզան Թուրք չարաթաթերթը Սըր Տըրքմէնտ Ուոլֆի

պաշտօնավարութեան վրայ խօսելով կըսէ թէ կարելի չէ երեւակայել այնպիսի առաջարկութիւններ որ ցաւալի տագնապութիւն մը կրնան գործել նման այն առաջարկութեանց զոր վերջին օրերս Անգլիա իւր Քօմիսէր Սըր Տ Ուոլֆի միջոցաւ բրաւելի տալան գործոց համար:

Պ. Զանքօֆի առաջարկութիւնը, կը յարէ թուրք լրագրող, աւելի ընդունելի էին, վասն զի, զէթ բարեփոխման ընդունակ էին:

Միշտ ի վերջոյ կը յայտարարէ թէ Անգլիական Քօմիսէրին առաջարկութիւնը ոչ միայն պէտք է բարեփոխին այլ հիմնապէս փոխուին:

—Կրէտէի նախագի կուսակալ Սափա փաշա երեկ մայրաքաղաքը հասաւ:

—Սթանպուլ կը գրէ թէ Պէշիկ-թաշի ոստիկանութեան վերատեսուչ Հասան փաշայի փեսայ՝ Մէհմէտ պէյ իւր կեանքն վերջացընել ուզելով, նախընթաց օր իւր սենեակը քաշուէր, քանի մը տըրամ «ամենեւր» խմեր և ամեն ինչ մը իւր երակները կտրել սկսեր է, սակայն «ամենեւր»ի աղբեցութենէն Մէհմէտ պէյ ածելին թողնելով սկսեր է ցաւոց վշտագին աղաղակ մը արձակել և միանգամայն ժայթքել:

Տունը գտնուողները յօգնութիւն փութացեր և զինուորական հիւանդանոց փոխադրեր են զայն ուր խոստովաներ է թէ իւր կեանքէն ձանձրանալով, ինքզինքն սպաննել ուզել է:

Մենք կը կարծեմք թէ Հասան փաշայի փեսայն ոչ թէ Մէհմէտ պէյ այլ նոյն ինքն Սալիհ

պէյն է որոյ անձնասպանութեան փորձին գէպքն հրատարակած էինք երէկ:

—Նախընթաց օր թօրհանէի թնդանօթարանին լապտերները չորագելու համար 10 հրէայ թիթեղագործք կանչուած էին. ասանք ցերեկը չկարենալով աւարտել իրենց գործը, գիշը հոն մնալու պարտաւորեր են իրենց աշխատութիւնը լրացնելու համար: Իսրայէլացի գործաւորաց քունը դալով լատիպուէր են ննջել, սենեկին մէջ գտնուած վառարանը վառել վերջը: Հետեւեալ առաւօտ ասոնցմէ չորսը անուշիկ խղճուած գտնուէր են. իսկ մնացեալ վեցը խնայ ցաւալի վիճակի մը մէջ հիւանդանոց փոխադրուէր են:

—Բերայի Փրանսական խումբին նշանաւոր դերասանուհիներէն տիկին Լուիսի ի իւր ամուսնէն կանչուած ըլլալով, յառաջիկայ շաբթուա պիտի մեկնի մայրաքաղաքէն:

—Իգմիրէն կը գրեն թէ էսիլ-Հիսարի մէջ երկրաշարժի աստիկ ցնցում մը զգացուէր է, Բարեբաղդարար անձի կորուստ չկայ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Մօսկուա 16 փետր:

Պ. Քաթըֆ կը հերքէ թայմըզի այն հրատարակութիւնը թէ ինքն (Քաթըֆ) համառաւեան մեծ ցոյց մը կը պատրաստէ:

Պէշիկ 16 փետր:

Վիլհէլմ կայսրը հարուստ բռնութեամբ պարտաւորեալ է սեռեւէրէն դուրս չելլելու:

Պէշիկ 16 փետր:

Պատերազմական նախարարին

ուր Ռուսաստանը ճանչցած է, բըռնի հրաժարման պատճառաւ նախարարական տաղանայ ծագած է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Ժողովը յառաջիկայ երկուշաբթի օր ժամը 5ին դռնփակ նիստ ընելու հրաւիրուած է յԱզգ. Պատրիարքարան ժանուցեալ խնդրոյն համար:

Ինչպէս երէկ գրած էինք, Խառն Ժողովը կարգեալ Մասնախումբը երէկ Բերայի թաղ. խորհրդարանը գումարուելով, Պէշիկ-թաշի Ազգ. գերեզմանատան խնդրոյն համար բանաձեւ մը խորհուրդեց զոր Ազգ. Ժողովը պիտի ներկայէ:

Սոյն Բանաձեւը կը արտադրէ Օսմանեան տէրութեան և նորս օգոստոսիա Սուլթանին տա Հայոց Ազգին բրած հայրական շնորհները նկատողութեան առնուլ, և ընդ նմին Ազգ. գերեզմանատանց ապագայ ապահովութեան միջոցները այժմէն ձեռք առնուլ:

Տնտեսական խորհուրդը Շիշլի գերեզմանատան խնդրոյն համարյատուել նիստ ըրաւ երէկ ի Բերա և ներկայ գտնուող երեք ճարտարապետաց վկայութիւնը լսեց որք հաստատելին թէ Շիշլիի շէնքը շատ աժան դնով կը ձեռք առնուի: Բացակայ չորսորդ ճարտարապետի ալ վկայութիւնը լսելու համար յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ևս զայն հրաւիրել:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ
Երէկ երեկոյ դոց..... 14 26
Այս առաւօտ բացուեցաւ..... 14 27

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ
Այս առաւօտ..... 40 20

ԲԱՃՆԵՏՈՄՍԻ
Թրամուէյ..... 280
Շուսէլի երկաթուղի..... 31 75

ԸՆԹԱՅԻ ԴՐԱՄՈՑ
Օսմանեան ոսկի..... 400
20 Փրանքոյ..... 87 26
Անգլիական ոսկի..... 110 33
Բօլ Իմքէրալ..... 90 22
Քրիմից..... 51 50
Բուսլի թղթագրամ..... 9 92
» արծաթ..... 80 10
Ֆիօրին..... — —
Մէճիտ արծ. (տարբ.)..... 107 1
Վեյնոց..... 102
Հինգոց..... 102
Մէթալիք..... 99 10
Քառորդ..... 106 25
Մանր մէճիտ..... 104 25
Թափոյէ..... 19 20

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻՐԱԼԻ ՍԻՐԱՔԱՅ

Եղեալոյ Առաջնորդ Գեր. Խորէն Եպիսկ. Միթրաքեանի սոյն խմատասիրական երկն, ուղեւորութեանց պատմութեամբ և փիլիսոփայական խորհրդածութեամբ, հետաքրքրաշարժ և միանգամայն սրտաշարժ ու տխրութիւն գործ մ'է, ամեն մարդու ընթերցանութեան արժանի: Տպագրուած է Զմիւռնիոյ Տէմէտեան տըպարանը: Գինն է 8 դր:

—Այո՛, Տիկին,
—Տան և վեց ամեայ... և դուք գեղանի էք... զիս խաբած չէին...
Ժամն շառաղունեցաւ:
—Մի ամէնաք, ըսաւ Եւայ, զայն իրեն կողմը քաշելով, և ձեռքերէն մին իրեններուն մէջ բռնելով, գիտեմ թէ ունիք այնպիսի յատկութիւններ որոնցմով կը պարծիք գեղեցիկ ըլլալ:
—Տօթթէօր Թրանք ուրեմն իմ վրայ ձեղի խօսած է՞, հարցուց Ժամն յուրեալ ձայնիւ մը և հազիւ համարձակելով աչերն վեր բարձրացնել:
—Շատ:
—Սակայն, Տօթթէօր Թրանք զիս քիչ կը ճանչնայ:
—Շատ ճանչցաւ զՔառուրթ, և դուք այնպիսիներէն էք որոնք կը բաւէ անգամ մը տեսնել միշտ սիրելու համար:
Ժամն չպատասխանեց, սիրտը սաստիկ կը բաբայէր. դրեթէ մոռցած էր իւր այցելութեան ճշմարիտ շարժառիթն զի այնքան կախորժէր կնոջ խօսքերը մտիկ ընելէ:
—Եւ աշխարհի վրայ առանձինն է՞ք, ըսաւ սոյն վերջինը:
—Այո՛, տիկին, պատասխանեց Ժամն:
—Բնաւ չճանչցաք մայրերնիդ:
—Բնաւ:
—Եւ երբեմն անոր վրայ կը խորհիք, այնպէս չէ՞:
Արտասուքի կայլակ մը կը հոսէր գեռահաս աղջկան արտեւանունքն ի վայր:
—Այո՛, կը սիրեմ զինքը, պատասխանեց յուր-

—Բայց անկարելի է այդ, ըսաւ. եթէ գիշերը հիւանդի մը անարին քով անցնելու ստիպուած ըլլար, առաջունէ մեզ կ'իմացնէր:
—Ես ալ այդպէս մտածեցի, պատասխանեց Թօպի:
—Եւ ոչ ոք եկաւ:
—Ոչ ոք:
—Եւ դուք տեղ մը չդրկեցիք մէկը:
—Ձեմ գիտեր թէ ուր կը գտնուէր երէկ Տօթթէօրը:
—Բայց ես գիտեմ, և կը զարմանամ այս անմեկնելի յապաղման վրայ:
—Ուրեմն կրնանք մէկը դրկել:
—Այո՛, իրաւունք ունիք, անմիջապէս պէտք է երթալ: Օ՛ն, գնացէք, Թօպի, Թիքսանտըրի փողոցն թիւ 17 բնակարանը. հոն տիկին Քօրտիէն կը փնտռէք:
Թօպի դուրս պիտի ելնէր երբ ևս դարձաւ:
—Ներեցէ՛ք, տիկին, ըսաւ մէկը եկած է ներս մտնել կուզէ:
—Ո՛վ է այդ անձը:
—Դեռահաս աղջիկ մը:
—Տօթթէօրին հետ կուզէ խօսիլ:
—Կարծեմ թէ՛ վրդովեալ կերեւի՛:
—Թերեւս ինք բան մը գիտէ:
—Արդարեւ:
—Ներս մոցուցէ՛ք, և դուք գնացէք Թիքսանտըրի փողոցը: Գիտցէք մանաւանդ թէ մինչեւ ձեր վերադարձը պիտի նեղուիմ:

ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ

Մ. Կ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՅԱՆ ՄԵՐՃԱՆ ՉԱՐՇԵՐ ՐԻԻՇՏԻ ԷՖԵՆՏԻ ԽԱՆԻ ԿԻՅ

ՀԱՅԵՐԷՆ, ՏՄՃԿԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ, ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ, ԻՏԱԼԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ՀՐԷԷՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՅ.

Գիրք. Տեղադր. Նամակ. Աղբ. Նամակադր. Հասցեներ. Այցելատու. Վաճառականական Նմանք. (Ֆալթուա)
Հարսանեկան Նամակներ. Նշանակ. մահադր. Բնակարանի մեջ վերաբերեալ հաշուեցուցակ. Կանոնադիր. և ամուսնի
վերաբերեալ լեզուներով կը տպագրուին:

Սոյն տպագրատունը որ ութ տարիներէ ի վեր ամենայն կանոնադրութեամբ կը շարունակուի, ուր այս անգամ վերաբերեալ լուր
լեզուաց ատենը նորոգ սրահարստութեամբ են՝ ըստ առաջնայն պիտի գոհացնէ իրեն գիտող յաճախորդները:

Գաւառներէ եկած լուր յանձնարարութիւնը ամենայն ճշգրտութեամբ կը կատարուին նոյն իսկ յատուկ թղթատարի ձեւով:

Վերաբերեալ լեզուաց թարգմանութեան եւ կանոնադրութեան մասին տպագրատունը գիտութիւններ պիտի ընծայէ:

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՌՈՐ ԵՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ

Աշխատանքայնայ
Վահան Ս. Հաղարտութեան
Հետեւողութեամբ
Ժ. Տալսմի

Սոյն դասագիրքն, որ հանրա-
ժանօթ չափադրանք կողմէ դնա-
հատուած է, ցարդ հրատարակուած
երկրաչափութեան վրայ մեծ առա-
ւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահ-
մանաց ճշգրտութեամբ այլ եւ արուես-
տական բաւերու ընտրութեամբ:

Կեդրոնատեղին է Պոլսէն զը-
րատուն Չափադրանք-հոգու թիւ
56.
Գին 8 դահեկան:

ԽԱՌՆ ՆԱԽԱԿՆԵՐ
ՈՒ ՂԵԻՈՐՈՐԹԵԱՆ
Գրեց. — Կիրակոս Ս. Ղազանճեան

Կը ծախուի 6 դր. ի մէջ հայ
գրականաւաց քով:

Կրթական Վիճակ ՄԵՐ
Հայ վարժիչը եւ Կրթարանը
Ի Կ. Պոլս
Գրեց. — Յ. ՈՍԿԱՆ
Կը ծախուի ի նստատ Աղ. Հի-
ւանդանոցի 5 դահեկան:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆԱԽԱԿՆԵՐ

Կ. Պոլս Խանձիկ Էօնիկ փողոց թիւ 33
ճիշ. գեմ առ. գեմ աղբիւրի
(Հաստատուել 1 օգոստոս 1885)

Վաճառատանն մէջ կը ծախուի
նը գտնուի վերաբերեալ ամեն
տեսակ ընտիր ապրանք. փոքր
թէ մեծ քանակութեամբ, ք-
անքէն և թէ երաշխաւորեալ
վճարմունք կ'ունի իւր
Մեքէ Տէօն Էօնիկ

ԱՅԵՐԷՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

Հաւաքայն քառթօնի
վրայ ամէն լեզուաւ կը
սրահարստութիւն թիւ 100
հատը 10 դահ. պէտք
ունեցողները պէտք է
գիտեն Գ. Պաղտատիւն
տպարան, Յակոբեան խան
13 Կ. Պոլս.

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Մի քանի երկրաչափութեան վերջը, Թօպիլի մեկնելէն
զինի, դեռահաս աղջիկ մը, որ իւր կեցուածքով
աւելի գիւղական օրիւրդի մը կը նմանէր քան ժողո-
վրդական աղջկան մը, Եւսիլին սենեակը մտաւ:
Ժամն էր: Դարակահար, տխրագէտ, և իւր գիտաց
վրայ կը յայտնուէր դեռ նոր հոսող արտասուած
հետքը:
— Տօքթօր Թրանքին հետ խօսիլ ուզած էր,
ըսաւ մանկամարդուհին:
— Այո՛, տիկին, պատասխանեց ժամն:
— Բայց Տօքթօրը բացակայ է:
— Ինչ եւս այդպէս ըսին:
— Դուք չառ ուղի պայ:
— Իր վրայ տեղեկութիւններ ստանալու եկայ:
— Դո՛ւք:
— Այո՛, առաւօտ, մեր տունը անոր կողմանէ
զրկուած մարդ մ'եկաւ և ըսաւ մեզ թէ Տօքթօրը
արկածի մը զոհ դնացած է:
— Արկածի՞ մը:
— Չէ՛ր, զիտեր:
— Բայց անկարելի է այդ:
— Իցի՛ւ թէ այդպէս լինի:
Եւսիլ պատէն կախուած ժամացոյցին նայեցաւ:
— Կէս օր, յարեց, ժամէ մը Թօպիլ պիտի գայ
և պիտի հանդատանանք... բայց դո՛ւք, զաւակս,
ո՞վ էր որ այդպէս կը յուշուիք Տօքթօր Թրան-
քին վրայ տխուր լուրեր ստանալով:
— Տօքթօրը անձնուիրարար իմ հայրս խնամած

է, պատասխանեց ժամն պարզամտութեամբ և իւր
բարութեան համար, յաւերժական երախտագի-
տութիւն մը խոստացած եմ նմա:
Մինչ դեռահաս աղջիկը սրտայէս կը խօսէր, ան-
դին Եւսիլ կը նայէր իրեն խորին ուշադրութեամբ:
Իւր անարկաց մէջ գործալից և սուրբ յուզմունք
մը կար, և կարծես թէ՛ իւր սիրտը անսովոր վըր-
դովման մը զոհ եղած էր: Լոյս մը անցաւ աչացը
մէջէն:
— Ձեր հօրը անունը Գաւառու թէ, այնպէս չէ՞,
ըսաւ սաստիկութեամբ:
— Այո՛, տիկին:
— Տօքթօրը Պիսէթրի այցելութիւն տալէն յե-
տոյ, երէկ զձեզ տեսնելու եկա՞ւ...:
— Այո՛...:
Մանկամարդուհին ժամնին քով եկաւ և երկու-
ձեռքերն անոր ուսոց վրայ դնելով, ճակատը
համբուրեց:
— Դուստի, ըսաւ, և ինչ այնպէս կը թուի թէ՛
զձեզ արդէն կը սիրեմ:
— Ա՛հ քանի էր, տիկին: Ըսաւ ժամն գոր-
վանօր:
Եւ իւր կարգին առանց պատճառ գիտնալու
յուզուեցաւ մինչեւ սրտին խորը:
— Ձձեզ ի՞նչպէս կը կոչեն, զաւակս, հարցուց
Եւսիլ:
— Ժամն, պատասխանեց աղջիկը:
— Տառն և վեց ամեայ էր: